ప్రచురణార్హమైన

భారత దేశ సర్వోన్నత న్యాయస్థానము
సివిలు ఒరిజినల్ అధికారపరిధి
రిట్ పిటిషన్ (సివిల్) నం.190/2023

అశ్విని కుమార్ ఉపాధ్యాయ్ ... అప్పీలుదారు(లు)

వెర్సస్

యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు ఇతరులు ....ప్రతివాది(లు)

తీర్పు

కె ఏం జోసెఫ్, న్యాయమూర్తి.

1. అప్పీలుదారు కోరిన ఉపశమనాలు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

"ఎ) సార్వభౌమాధికారాన్ని కాపాడటానికి మరియు రాజ్యాంగంలోని 21, 25 మరియు 29 అధికరణల క్రింద హామీ ఇవ్వబడిన 'గౌరవం హక్కు , మత హక్కు మరియు సాంస్కృతిక హక్కు ' పొందడానికి అనాగరిక విదేశీ ఆక్రమణదారుల పేర్లతో ఉన్న 'పురాతన చారిత్రక సాంస్కృతిక మత ప్రదేశాల ' అసలు పేర్లను కనుగొనడానికి "పేరు మార్చే కమిషన్" ను ఏర్పాటు చేయాలని హోం మంత్రిత్వశాఖను ఆదేశించండి.

బి) ప్రత్యామ్నాయంగా , రాజ్యాంగంలోని అధికరణ 19 కింద హామీ ఇవ్వబడిన 'తెలుసుకునే హక్కు ' పొందడానికి అనాగరిక విదేశీ ఆక్రమణదారులచే పేరు మార్చబడిన పురాతన చారిత్రక సాంస్కృతిక మత ప్రదేశాల ప్రారంబ పేర్లను పరిశోధించి ప్రచురించమని ఆర్కియాలజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియాను ఆదేశించండి.

c) కేంద్రం మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తమ వెబ్‌సైట్‌లు మరియు రికార్డులను వెంటనే సరిచేయాలని మరియు అనాగరిక విదేశీ ఆక్రమణదారుల పేరు మీద ఉన్న పురాతన చారిత్రక సాంస్కృతిక మత స్థలాల అసలు పేర్లను పేర్కొనమని ఆదేశించండి.

2. వ్యక్తిగతంగా హాజరు అయినటువంటి పిటిషనర్ శ్రీ అశ్విని కుమార్ ఉపాధ్యాయ్ (పార్టీ ఇన్ పర్సన్) కావడం మేము విన్నాము.

3. సంక్షిప్తంగా, పిటిషనర్ కేసు ఈ క్రింది విధంగా కనిపిస్తుంది:

దేశం 75వ స్వాతంత్ర్య వార్షికోత్సవాన్ని జరుపుకుంటోంది , అయితే 'క్రూరమైన విదేశీ ఆక్రమణదారులు', వారి సేవకులు మరియు కుటుంబ సభ్యుల పేరుతో అనేక పురాతన , చారిత్రక, సాంస్కృతిక, మతపరమైన ప్రదేశాలు ఉన్నాయి. ఆయన వివిధ ఉదాహరణలు చెప్పారు. భారత రాజ్యాంగంలోని అధికరణం 21 ప్రకారం గౌరవ హక్కును ఆయన ప్రస్తావించారు. 19 మరియు 29 అధికరణల్లో సంరక్షించబడిన సంస్కృతికి తన ప్రాధమిక హక్కు ఉందని పేర్కొన్నారు. అధికరణం 25ను తన మత హక్కుకు మూలంగా పేర్కొంటూ , తెలుసుకునే ప్రాధమిక హక్కుకు సంబంధించి అధికరణం 19(1)(ఎ)పై మొగ్గు చూపుతున్నారు. 'క్రూరమైన ఆక్రమణదారుల ' పేర్లను నిరంతరం ఉపయోగించడం ద్వారా 'సార్వభౌమాధికారం' రాజీపడుతుందనే భావనను కూడా ఆయన తెరపైకి తెచ్చారు.

4. వాస్తవానికి, పిటిషనర్, చట్టం యొక్క ఈ క్రింది ప్రశ్నలను మా దృష్టికి తెచ్చాడు:

"1. అనాగరిక ఆక్రమణదారుల పేర్లతో పురాతన చారిత్రక సాంస్కృతిక మత స్థలాల పేర్లను కొనసాగించడం సార్వభౌమత్వానికి విరుద్ధమా?

2.రాజ్యాంగంలోని అధికరణం 21 ద్వారా హామీ ఇవ్వబడిన గౌరవ హక్కును పొందడానికి పురాతన చారిత్రక సాంస్కృతిక మత ప్రదేశాల పేర్లను వాటి అసలు పేర్లలో పునరుద్ధరించాల్సిన బాధ్యత కేంద్ర, రాష్ట్రాలపై ఉందా?

3. విదేశీ పాలనలో మార్చబడిన పురాతన చారిత్రక సాంస్కృతిక మత స్థలాల పేర్ల పునరుద్ధరించడానికి కోరిన ఉపశమనం , దేశం యొక్క ఐక్యత మరియు సమగ్రతకు సంబంధించినదా, భారత రాజ్యాంగ పీఠికలో ప్రశంసనీయమైన లక్ష్యం సాధించాలని కోరుతున్నారా?

4. మతాన్ని ప్రకటించే, ఆచరించే మరియు ప్రచారం చేసే హక్కు , మతపరమైన స్థలాల పేర్లతో దగ్గరి సంబంధం కలిగి ఉందా మరియు అధికరణం 25 క్రింద హామీ ఇవ్వబడిన మతాన్ని ప్రకటించుటకు, ఆచరించుటకు మరియు ప్రచారం చేయడానికి పౌరులకు స్వేచ్ఛను కల్పించటకు విదేశీ పాలనలో చేసిన మార్పులను ఖచ్చితంగా పునరుద్ధరించాలా?

5. భారత రాజ్యాంగంలోని అధికరణం 29 ద్వారా కల్పించిన ప్రాచీన సంస్కృతిని పరిరక్షించే హక్కును, పరిరక్షించేందుకు రామాయణ , మహాభారత కాలంలో ఉన్న ప్రదేశాల పేర్లను విదేశీ పాలనలో కాలు ఏకపక్షంగా, చట్టవిరుద్ధంగా మార్చారా?

6. పురాతన చారిత్రక సాంస్కృతిక మత స్థలాల పేర్ల పునరుద్ధరణ , అధికరణం 21 కింద హామీ ఇవ్వబడిన గుర్తింపు హక్కుతో అనుసంధానించబడిందా?

7. ఆర్టికల్ 19 ప్రకారం తెలుసుకునే హక్కులో పురాతన చారిత్రక సాంస్కృతిక మత స్థలాల అసలు పేర్లను తెలుసుకునే హక్కు కూడా ఉందా?

5. రాజ్యాంగంలోని 32వ అధికరణం కింద న్యాయస్థానం వ్యవహారిస్తున్నందున, ప్రాథమిక హక్కుల అమలులో కోర్టు బాధ్యత వహిస్తుందని మనం గుర్తుంచుకోవాలి. 'భారత్' అంటే భారతదేశం పీఠిక పరంగా లౌకిక దేశం. హిస్ హోలీనెస్ కేశవానంద భారతి శ్రీపాదగల్వారు వర్సెస్ కేరళ రాష్ట్రం మరియు మరోకరు , "భారతదేశం ఒక లౌకిక రాష్ట్రం , దీనిలో ఏ రాష్ట్ర మతం లేదు" (పేరా 487 చూడండి). రాజ్యాంగం యొక్క లౌకిక మరియు సమాఖ్య స్వభావం "రాజ్యాంగ నిర్మాణం యొక్క ప్రాథమిక అంశాలలో" ఒకటిగా కనుగొనబడింది (పేరా 582 చూడండి). ఎస్.ఆర్.బొమ్మై, ఇతరులు వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా అండ్ ఇతరులు లో నివేదించిన నిర్ణయంలో లౌకికవాదాన్ని తొమ్మిది మంది న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం రాజ్యాంగ మౌలిక నిర్మాణంలో ఒక అంశంగా అంగీకరించింది.

“144....ఇటువంటి పరిస్థితులలో , పేర్కొనబడిన కక్షిదారు ఏర్పాటు చేసిన మంత్రిత్వ శాఖలు రాజ్యాంగం యొక్క ప్రాథమిక నిర్మాణంలో భాగమైన మరియు రాజ్యాంగం యొక్క ఆత్మ అయిన లౌకికవాదం యొక్క లక్ష్యాన్ని అనుసరిస్తాయని విశ్వసించలేము.

145. ఈ వాదనలు అనివార్యంగా మన రాజ్యాంగం ఆమోదించిన లౌకికవాద భావనను చర్చించడానికి ఆహ్వానిస్తాయి. మన రాజ్యాంగం ఏ మతాన్ని వ్యక్తిగతంగా గానీ , బహిరంగంగా గానీ ఆచరించడాన్ని నిషేధించదు. రాజ్యాంగ ప్రవేశిక ద్వారా , ఈ దేశ ప్రజలు ఈ దేశాన్ని , ఇతరులతో పాటు, లౌకిక గణతంత్ర రాజ్యంగా ఏర్పాటు చేయాలని మరియు దాని పౌరులందరికీ (i) న్యాయం, సామాజిక, ఆర్థిక మరియు రాజకీయాలకు భద్రత కల్పించాలని గంభీరంగా తీర్మానించారు. (ii) ఆలోచన, స్వేచ్ఛ, భావవ్యక్తీకరణ , నమ్మకం, విశ్వాసం మరియు ఆరాధన యొక్క స్వేచ్ఛ ; (iii) హోదా మరియు అవకాశాల సమానత్వం; మరియు (iv) వ్యక్తి యొక్క గౌరవానికి మరియు దేశ ఐక్యత మరియు సమగ్రతకు భరోసా ఇచ్చే సోదరభావాన్ని వారి మధ్య పెంపొందించడం. రాజ్యాంగంలోని అధికరణం 25 క్రింది వ్యక్తులందరికీ సమానంగా మనస్సాక్షి , స్వేచ్ఛ మరియు మతాన్ని స్వేచ్ఛగా ప్రకటించే , ఆచరించే మరియు ప్రచారం చేసే హక్కును హామీగా ఇస్తుంది మరియు ఇతర ప్రాథమిక హక్కులకు లోబడి ఉంటుంది మరియు మత ఆచారంతో సంబంధం ఉన్న ఏదైనా ఆర్థిక , ఆర్థిక, రాజకీయ లేదా ఇతర లౌకిక కార్యకలాపాలను నియంత్రించే లేదా పరిమితం చేసే ఏదైనా చట్టాన్ని రూపొందించే ప్రభుత్వ అధికారానికి లోబడి ఉంటుంది.

అధికరణం 26 ప్రతి మతపరమైన వర్గానికి లేదా దానిలోని ఏదైనా విభాగానికి హామీ ఇస్తుంది (ఎ) మతపరమైన మరియు ధార్మిక ప్రయోజనాల కోసం సంస్థలను స్థాపించడానికి మరియు నిర్వహించడానికి, (బి) మతపరమైన విషయాలలో దాని స్వంత వ్యవహారాలను నిర్వహించడానికి , (సి) చరాస్తులు మరియు స్థిరాస్తులను కలిగి ఉండటానికి మరియు పొందడానికి (డి) చట్టానికి అనుగుణంగా అటువంటి ఆస్తిని నిర్వహించడానికి హక్కును హామీ ఇస్తుంది. అధికరణం 29 పౌరులలో ప్రతి వర్గానికి దాని ప్రత్యేకమైన సంస్కృతికి హామీ ఇస్తుంది. ఆర్టికల్ 30 ప్రకారం మతం ఆధారంగా మైనారిటీలందరికీ తమకు నచ్చిన విద్యాసంస్థలను స్థాపించి , నిర్వహించే హక్కు ఉంటుంది. మతపరమైన అల్పసంఖ్యాక వర్గం నిర్వహించే విద్యాసంస్థకు సహాయం మంజూరు

చేయడంలో ప్రభుత్వం ఎటువంటి వివక్ష చూప కుండా ఇది నిషేధిస్తుంది. ఆర్టికల్స్ 14 , 15, 16 ప్రకారం ఏ పౌరుడిపైనా అతని మతం ప్రాతిపదికన వివక్షను రాజ్యాంగం నిషేధిస్తుంది మరియు చట్టానికి సమాన రక్షణ మరియు ప్రభుత్వ ఉద్యోగానికి సమాన అవకాశాలకు హామీ ఇస్తుంది. రాజ్యాంగంలోని 44వ అధికరణం పౌరులకు ఉమ్మడి పౌరస్మృతిని కల్పించేందుకు కృషి చేయాలని రాష్ట్రాన్ని ఆదేశిస్తుంది. ఆర్టికల్ 51-ఎ భారతదేశంలోని ప్రతి పౌరుడిపై ఒక కర్తవ్యాన్ని కలిగి ఉంది. (ఎ) రాజ్యాంగానికి కట్టుబడి ఉండటం మరియు దాని ఆదర్శాలు మరియు సంస్థలను గౌరవించడం (బి) మత, వర్గ భేదాలకు అతీతంగా భారత ప్రజలందరి మధ్య సామరస్యాన్ని, ఉమ్మడి సోదరభావాన్ని పెంపొందించడం (సి) మన మిశ్రమ సంస్కృతి యొక్క గొప్ప వారసత్వానికి విలువ ఇవ్వడం మరియు సంరక్షించడం, (డి) శాస్త్రీయ దృక్పథం , మానవతావాదం మరియు విచారణ మరియు సంస్కరణ స్ఫూర్తిని పెంపొందించడం ; మరియు (ఇ) ప్రజా ఆస్తులను రక్షించడం మరియు హింసను విరమించుకోవడం.

148. మన రాజ్యాంగం కింద లౌకికవాదంపై , పై చర్చలో ప్రముఖంగా కనిపించే ఒక విషయం ఏమిటంటే, మతాలు, మత వర్గాలు మరియు వర్గాల పట్ల ప్రభుత్వ వైఖరి ఎలా ఉన్నప్పటికీ , మతాన్ని రాజ్యం యొక్క ఏ లౌకిక చర్యతో కలపకూడదు. నిజానికి , లౌకిక కార్యకలాపాల్లో మతాన్ని ఆక్రమించడాన్ని పూర్తిగా నిషేధించారు. పైన మనం ప్రస్తావించిన రాజ్యాంగంలోని నిబంధనలే ఇందుకు నిదర్శనం. మతం లేదా మతాల పట్ల రాజ్యం యొక్క సహనం దానిని మతపరమైన లేదా మతపరమైన రాజ్యంగా చేయరాదు. పౌరులు తమ మతాలను ఆచరించడానికి మరియు ప్రకటించడానికి ప్రభుత్వం అనుమతించినప్పుడు , ఇది రాజ్యం యొక్క మతేతర మరియు లౌకిక కార్యకలాపాలలో మతాన్ని ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రత్యక్షంగా లేదా పరోక్షంగా అనుమతించదు. లౌకిక జీవితానికి భిన్నమైన ఆధ్యాత్మిక జీవితాన్ని అన్వేషించడానికి అనుమతించేంత వరకు మాత్రమే మతం యొక్క స్వేచ్ఛ మరియు సహనం ఉంటుంది. రెండవది రాష్ట్ర వ్యవహారాల ప్రత్యేక పరిధిలోకి వస్తుంది.

ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం , 1951లోని సెక్షన్ 123లోని సబ్–సెక్షన్ (3) నుంచి కూడా ఇది స్పష్టమవుతుంది, ఇది అభ్యర్థి లేదా అతని ఏజెంట్ లేదా అతని ఎన్నికల ఏజెంట్ సమ్మతితో అభ్యర్థి లేదా అతని ఎన్నికల ఏజెంట్ అనుమతితో మరే వ్యక్తి తన మతం ఆధారంగా ఏ వ్యక్తికి ఓటు వేయకుండా ఉండటానికి విజ్ఞప్తి చేయడాన్ని నిషేధిస్తుంది. జాతి , కులం, సంఘం లేదా భాష లేదా మత చిహ్నాలను ఉపయోగించడం లేదా విజ్ఞప్తి చేయడం. అదే సెక్షన్‌లోని సబ్–సెక్షన్ (3–A) అభ్యర్థి లేదా అతని ద్వారా మతం , జాతి, కులం, సంఘం లేదా భాష ఆధారంగా భారతదేశంలోని వివిధ తరగతుల పౌరుల మధ్య శత్రుత్వం మరియు ద్వేష భావాలను ప్రోత్సహించడం లేదా ప్రోత్సహించడం నిషేధిస్తుంది. అభ్యర్థి లేదా అతని ఎన్నికల ఏజెంట్ యొక్క సమ్మతితో ఏజెంట్ లేదా ఏదైనా ఇతర వ్యక్తి ఆ అభ్యర్థి యొక్క ఎన్నికల అవకాశాలను మెరుగుపర్చడానికి లేదా ఏదైనా అభ్యర్థి ఎన్నికను పక్షపాతంగా ప్రభావితం చేయడం కోసం , (3) మరియు (3–ఎ) ఉప సెక్షన్లలోని నిబంధనలను ఉల్లంఘించడం ఆ సెక్షన్ యొక్క అర్థంలో అవినీతి పద్ధతులుగా పరిగణించబడుతుంది.

197. ఫండమెంటలిజం పెరగడం, రాజకీయాలను మతతత్వం చేయడం లౌకికవాదానికి వ్యతిరేకం. అవి వేర్పాటువాద, విచ్ఛిన్నకర శక్తులను ప్రోత్సహిస్తాయి మరియు జాతీయ విచ్ఛిన్నానికి కేంద్రాలుగా మారతాయి మరియు పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థను మరియు రాజ్యాంగాన్ని విఫలం చేస్తాయి . న్యాయ ప్రక్రియలో భాగంగా పౌరులు తమ స్వేచ్ఛాయుత మరియు నిష్పాక్షిక ఓటు హక్కును వినియోగించుకోవడానికి ఎటువంటి అవినీతి పద్ధతుల ప్రభావానికి గురికాకుండా ఎన్నికల ప్రక్రియలో చురుకుగా పాల్గొనడాన్ని ప్రోత్సహించాలి. సరైన దృక్పథంతో సరైన వివరణ ప్రజాస్వామ్యాన్ని పరిరక్షించడం, ఘర్షణలు ఎదురైనప్పుడు కూడా ప్రజాస్వామ్య ప్రక్రియను సమంగా కొనసాగించడం , రాజకీయ పార్టీలను జవాబుదారీతనం కోసం రాజ్యాంగ ప్రమాణాల పరిధిలోకి తీసుకురావడం, వంటి వాటిని కఠినంగా పాటించే చట్టాలు, రాజ్యాంగానికి కట్టుబడి ఉండటం కోర్టు కర్తవ్యం మాత్రమే.

304 ..... సామాజిక న్యాయం , విశ్వాస స్వేచ్ఛ , విశ్వాసం లేదా ఆరాధన మరియు హోదా యొక్క సమానత్వం వంటి రాజ్యాంగ వాగ్దానాలు ఒక వ్యక్తిని , అతని హక్కులను , అతని విధులను మరియు అతని అర్హతలను పరిగణనలోకి తీసుకునేటప్పుడు రాజ్యం అతని మతం , విశ్వాసం లేదా నమ్మకాన్ని పూర్తిగా పరిగణనలోకి తీసుకోకపోతే ఎలా సాధించబడతాయి ? అందువల్ల లౌకికవాదం అనేది మత సహనం యొక్క నిష్క్రియాత్మక వైఖరి కంటే ఎక్కువ. ఇది అన్ని మతాలను సమానంగా చూడాలనే సానుకూల భావన. ఈ వైఖరిని కొందరు మతం పట్ల తటస్థంగా లేదా దయతో కూడిన తటస్థంగా వర్ణిస్తారు. ఇది పాశ్చాత్య ఉదారవాద ఆలోచన ద్వారా ఉద్భవించిన భావన కావచ్చు లేదా కొందరు చెప్పినట్లు, ఇది అన్ని సమయాల్లో భారతీయ ప్రజలతో స్థిరమైన విశ్వాసం కావచ్చు. అది పదార్థం కాదు. కేశవానంద భారతి [కేశవానంద భారతి వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ కేరళ , (1973) 4 ఎస్ సిసి 225 : 1973 ఎస్ సిపి ఎస్ సిఆర్ 1] మరియు ఇందిరా ఎన్ గాంధీ వర్సెస్ రాజ్ నారాయణ్ [1975 సప్ ఎస్ సిసి 1 : (1976) 2 ఎస్ సిఆర్ 347] లో ధృవీకరించిన విధంగా ఇది రాజ్యాంగ లక్ష్యం మరియు రాజ్యాంగం యొక్క ప్రాథమిక లక్షణం. ఈ రాజ్యాంగ విధానానికి విరుద్ధమైన ఏ చర్య అయినా , సరళమైన మాటల్లో చెప్పాలంటే, రాజ్యాంగ విరుద్ధం. (ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

6. కర్ణాటక రాష్ట్రం వర్సెస్ ప్రవీణ్ భాయ్ తొగాడియా (డా .), ఈ కోర్టు ఇలా ప్రకటించింది:

"9. మన దేశం గొప్ప వారసత్వం కలిగిన ప్రపంచంలోని అత్యంత వైవిధ్యభరితమైన సమాజం మరియు మన రాజ్యాంగం సోషలిజం , లౌకికవాదం మరియు దేశ సమగ్రత యొక్క ఉన్నత ఆలోచనలకు కట్టుబడి ఉంది. అందరికీ తెలిసినట్లుగా , ఈ ఉపఖండంలో అనేక జాతులు ఏకమయ్యాయి మరియు వారు తమ స్వంత సంస్కృతులు , భాషలు, మతాలు మరియు ఆచారాలను తమతో తీసుకువెళ్ళారు , ఇది ఉదాత్తమైన మరియు ఆదర్శవంతమైన జీవన విధానానికి సానుకూల

గుర్తింపును ఇస్తుంది – "భిన్నత్వంలో ఏకత్వం". ఈ వైవిధ్యాలు ప్రారంభ రోజుల్లో సమస్యలను సృష్టించినప్పటికీ, అవి చాలావరకు మానవ సంబంధాలు మరియు విభేదాలు సామరస్యపూర్వక సయోధ్య ఆధారంగా , ఉపయోగకరంగా మరియు శాంతియుతంగా పరిష్కరించబడ్డాయి. అందుకే లౌకికవాదాన్ని ప్రాథమిక చట్టంలో భాగంగా , దేశ రాజకీయ వ్యవస్థ యొక్క ప్రాథమిక నిర్మాణంలో విడదీయరాని విభాగంగా పరిగణిస్తున్నారు . ఎస్.ఆర్.బొమ్మై వి. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా [(1994) 3 ఎస్.సి.సి 1] లో గుర్తించినట్లు , భారతదేశంలోని వ్యక్తులందరికీ మత స్వేచ్ఛ ఇవ్వబడింది. అందువల్ల, రాజ్యం దృష్ట్యా, ఒక నిర్దిష్ట వ్యక్తి యొక్క మతం , విశ్వాసం లేదా విశ్వాసానికి స్థానం లేదు మరియు వ్యక్తిగత పౌరుడిపై రుద్దడానికి అవకాశం లేదు. దురదృష్టవశాత్తూ , ఇటీవలి కాలంలో, అన్ని రకాల మత ఛాందసవాదాన్ని ప్రోత్సహించే స్వార్థపరులు , మతపరమైన ప్రాధాన్యతల యొక్క కొన్ని విచిత్రమైన ఆలోచనలతో రాజ్య రాజ్యాంగ యంత్రాంగాలను తీవ్రమైన ఒత్తిడికి గురిచేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు మరియు తమ స్వార్థ ప్రయోజనాలను పెంపొందించుకోవడానికి , అంతిమంగా అది తీసుకువచ్చే అసమ్మతిని పట్టించుకోకుండా , అంతిమంగా, పూర్వపు బలమైన ఉత్సాహవంతులైన ఆ మేధావుల ప్రశంసనీయమైన సంకల్పం మరియు అనేక ఇబ్బందులతో సాధించబడిన జాతీయ సమైక్యతను కూడా బలహీనపరుస్తున్నారు . రాజ్యం యొక్క లౌకిక కార్యకలాపాలతో మతాన్ని మిళితం చేయరాదు మరియు సమాజం యొక్క విస్తృత ప్రయోజనాలకు మరియు సంక్షేమ రాజ్యం యొక్క ప్రాథమిక అవసరానికి హాని కలిగించే విధంగా ఏ రకమైన ఫండమెంటలిజాన్ని రాజకీయ తత్వాలుగా మలచడానికి అనుమతించబడదు. ఆధ్యాత్మిక విలువలు లేని మతం ప్రమాదకరమైనది మరియు చుట్టూ గందరగోళం మరియు అరాచకాన్ని తీసుకురావచ్చు. అందువల్ల, ఎవరైనా వ్యక్తి లేదా వ్యక్తుల సమూహం , వారి చర్య లేదా రెచ్చగొట్టే మరియు ఉద్రేకపూరిత ప్రసంగాల ద్వారా పరస్పర విద్వేష బీజాలను నాటడానికి మొగ్గు చూపినట్లయితే , మరియు వారి ప్రతిపాదిత కార్యకలాపాలు అశాంతిని సృష్టించి సమతుల్యతను దెబ్బతీసే అవకాశం ఉంటే , ప్రజా

శాంతి మరియు ప్రశాంతతను త్యాగం చేసే అవకాశం ఉంటే , బలమైన చర్యలు మరియు అంతకంటే ముఖ్యంగా నివారణ చర్యలు తప్పనిసరిగా మరియు కీలకంగా తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. మతసామరస్యాన్ని బహిష్కరించే ఏ ప్రసంగమైనా , చర్య అయినా రాజ్యాంగం నిర్దేశించిన ఉన్నత విలువలను నాశనం చేస్తుంది. ప్రజల సంక్షేమమే అన్ని చట్టాల అంతిమ లక్ష్యం , ప్రభుత్వ చర్య , అన్నింటికీ మించి రాజ్యాంగం. వారికి ఒక సాధారణ లక్ష్యం ఉంది , అది మొత్తం సమాజం యొక్క శ్రేయస్సు మరియు విస్తృత ప్రయోజనాలను ప్రోత్సహించడం మరియు ఏదైనా ప్రముఖ పేర్లను కలిగి ఉన్న ఏ వ్యక్తి లేదా నిర్దిష్ట సమూహాల గురించి కాదు. మత సామరస్యం , ఒకరిపై ఒకరికి ప్రేమ , ఎవరిపైనా ద్వేషం లేకుండా సామాజిక శ్రేయస్సు ఉంటుందని ఊహించలేం. వేదాలు , ఉపనిషత్తులు మరియు పురాణాలు మానవాళికి తెలియజేసే ఆధ్యాత్మిక విలువలపై ఆధారపడిన మతం యొక్క ప్రధానాశం: "ఇతరులను ప్రేమించండి , ఇతరులకు సేవ చేయండి , ఎల్లప్పుడూ సహాయం చేయండి , ఎన్నడూ బాధించవద్దు" మరియు "సర్వే జన సుఖినో భవంతి కూడా". మతం పేరుతో ఏకఛత్రాధిపత్యం చేయడం , అది ఏదైతేనేం , అది ఎవరి ప్రోద్బలంతోనైనా , ఏ కారణం చేతనైనా , రాజ్యాంగ ప్రణాళికలను ప్రతిఘటిస్తాయి మరియు గందరగోళానికి గురిచేస్తాయి , ఇది సమాజం మరియు మొత్తం మానవాళిపై తీవ్ర ప్రభావాన్ని చూపుతుంది , ఇది అనివార్యమైన దుష్పరిణామాలు కావచ్చు. (ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

7. ఎంపీ గోపాలకృష్ణన్ నాయర్ వర్సెస్ కేరళ రాష్ట్రంలో, ఈ కోర్టు ఇలా ప్రకటించింది:

" 20. ఇది ఇప్పుడు బాగా స్థిరపడింది:

(i) రాజ్యాంగం దైవపరిపాలనా రాజ్య స్థాపనను నిషేధిస్తుంది.

(ii) రాజ్యం తన స్వంత మతాన్ని స్థాపించడం నిషేధించడమే కాకుండా , ఏదైనా నిర్దిష్ట మతంతో తనను తాను గుర్తించడం లేదా అనుకూలంగా ఉండటం కూడా నిషేధించబడింది.

(iii) భారత రాజ్యాంగం ప్రకారం లౌకికవాదం అంటే నాస్తిక సమాజ నిర్మాణం కాదు , అన్ని మతాలకు సమాన హోదా , వాటిలో ఏ ఒక్కరికీ అనుకూలంగా , వివక్ష లేకుండా ఉండటానికి సూచిస్తుంది.

8. పిటిషనర్ లేవనెత్తిన చట్టపరమైన ప్రశ్నలు ఉత్పన్నం కావని మేము.

9. ఒక దేశ వర్తమానం , భవిష్యత్తు గతానికి బందీగా ఉండలేవు. భారతదేశ పాలన చట్టబద్ధ పాలన , లౌకికవాదం, రాజ్యాంగవాదానికి అనుగుణంగా ఉండాలి , దీనిలో ఆర్టికల్ 14 రాష్ట్ర చర్యలో సమానత్వం మరియు నిష్పాక్షికత రెండింటికీ హామీగా నిలుస్తుంది.

10. వ్యవస్థాపక పితామహులు భారతదేశాన్ని గణతంత్ర రాజ్యంగా భావించారు , ఇది కేవలం ఎన్నుకోబడిన రాష్ట్రపతిని కలిగి ఉన్న ఒక సంస్థాగత వ్యవస్థతో మిళితం చేయబడదు , ఇది సాంప్రదాయిక అవగాహన. కానీ ప్రజాస్వామ్యం ఆధారంగా అన్ని వర్గాల ప్రజలకు హక్కులు కల్పించడం కూడా ఇందులో ఇమిడి ఉంది. దేశం ముందుకు సాగడం ముఖ్యం. నాల్గవ భాగంలో పొందుపరచబడిన మహోన్నత లక్ష్యాలను సాధించడానికి – అదే ఆదేశిక సూత్రాలు , కానీ రాజ్యాంగంలోని మూడవ భాగంలో హామీ ఇవ్వబడిన ప్రాథమిక హక్కులను కూడా దృష్టిలో ఉంచుకొని, ఈ రెండూ దేశ సజావుగా పురోగతికి అనివార్యమైన రాజ్య రథం యొక్క రెండు చక్రాలుగా వర్ణించబడ్డాయి. సమాజంలోని అన్ని వర్గాలను ఏకతాటిపైకి తెచ్చే చర్యలు తీసుకోవాలి.

11. తరువాతి తరాలు గతానికి బందీలుగా మారేంత వరకు ఏ దేశ చరిత్ర అయినా ఒక జాతి భావితరాలను వెంటాడదు. పీఠికలో మళ్ళీ పొందుపరచబడిన సౌభ్రాతృత్వం యొక్క బంగారు సూత్రం అత్యంత ప్రాముఖ్యతను కలిగి ఉంది మరియు వివిధ వర్గాల మధ్య సామరస్యాన్ని కొనసాగించడం

మాత్రమే జాతి యొక్క గొప్ప శ్రేయస్సు కోసం మరియు అంతిమంగా , జాతీయత బంధం అనే నిజమైన భావనను పెంపొందించడానికి దారితీస్తుందని భాగస్వాములందరికీ నిరంతరం గుర్తుచేస్తూ పీఠికలో దాని స్థానాన్ని పొందింది మరియు చివరకు , సార్వభౌమ ప్రజాస్వామ్య గణతంత్రాన్ని ఏర్పాటు చేస్తాయి. రాజ్యాంగంలో పేర్కొన్న విధంగా అన్ని వర్గాలకు ప్రాథమిక హక్కులను సాధించడానికి కట్టుబడి ఉన్న లౌకిక దేశమని మహోన్నత సాక్షాత్కారంతో న్యాయస్థానాలు, వాస్తవానికి 'రాజ్యం'లోని ప్రతి భాగం మార్గనిర్దేశం చేయాలని మనం నిరంతరం గుర్తు చేసుకోవాలి.

12. అందువల్ల భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 ప్రకారం అందరి ప్రాథమిక హక్కుల సంరక్షకుడిగా వ్యవహరించే ఈ కోర్టు కోరిన ఉపశమనాలను మంజూరు చేయరాదని , ఒక న్యాయస్థానం తన మనస్సులో ఉంచుకోవాల్సిన విలువలను దృష్టిలో ఉంచుకోవాలని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము – పీఠిక ఈ దిశలో మనకు స్పష్టమైన వెలుగును ఇస్తుంది.

13. రిట్ పిటిషన్ కొట్టివేయబడింది.

న్యాయమూర్తి

[కె ఎం జోసెఫ్]

న్యాయమూర్తి

[బివి నాగరత్న]

న్యూఢిల్లీ;

తేదీ: 27-02-2023